

1. Curio-Coin From My Collection	Al R. Kuźmin, Al M. Kuźmin	p.3
2. Once Again About Heraldry And Numismatics	Al M. Kuźmin	p.6
3. Publishing News	Al M. Kuźmin	p.9
4. Dubious Definition	ALEMKA	p.10
5. Appendix To Register Of Gdańsk's Medals	M. Frąckowiak	p.11
6. News From Gdańsk Section Of PTN	ALEMKA	p.19

Summary in English :

In the first article Al M. Kuźmin and Al R. Kuźmin write about an interesting Dutch coin from 17th century. That curio-coin from Breda has been pictured and some historical information about this city and its historical connections with the Poles has been given in this article.

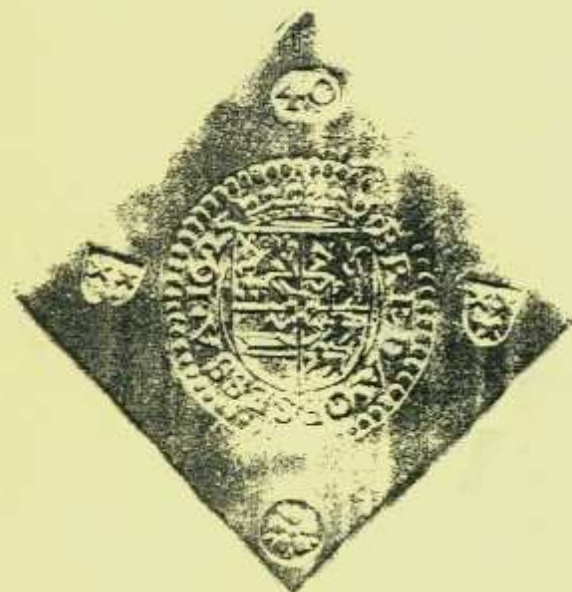
In the next two articles Al M. Kuźmin makes a brief correction referring to the wrong description of the coat of arms and refers to some parts of article from Numismatic And Archaeological News dated 1896.

Al M. Kuźmin also makes a short review of publishing news on the numismatic market and presents the funny and dubious definition of falus.

The appendix to the register of Gdańsk's medals and some fresh news from Gdańsk Section of PTN bring this issue of GZN to an end.

Translated by KARO

Polskie Towarzystwo Numizmatyczne
Oddział w Gdańsku

Gdańskie Zeszyty Numizmatyczne NR 49

W numerze m.in. :

■ Ciekawostka z mojego zbioru

GDAŃSKIE ZESZYTY NUMIZMATYCZNE

Pismo ukazuje się od 1988 roku

Redaguje :

Aleksander M. Kuźmin

Zdjęcia :

Paweł Bohdanowicz

Wydawca :

Polskie Towarzystwo Numizmatyczne
Oddział w Gdańsku

Adres wydawcy :

80-958 Gdańsk ul. Mariacka 25/26
tel. (0 58) 301 50 32

Adres redakcji :

81 - 601 Gdynia ul. Apollina 38
tel (0 58) 621 43 67

Gdańskie Zeszyty Numizmatyczne są rozprowadzane wewnątrz Towarzystwa przez Oddział w Gdańsku. Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń. Za treść artykułów odpowiedzialni są autorzy.

Polskie Towarzystwo Numizmatyczne
Oddział w Gdańsku

Gdańskie Zeszyty Numizmatyczne

NR 49

GDYNIA grudzień 2001 r.

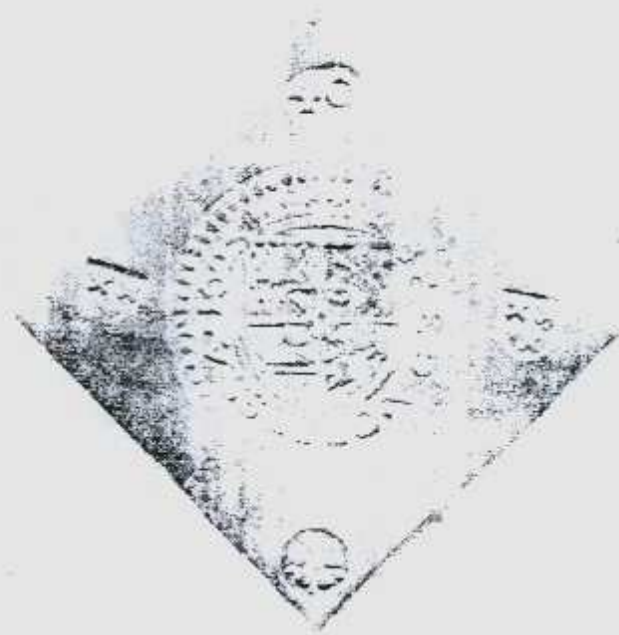
W NUMERZE :

1. CIEKAWOSTKA Z MOJEGO ZBIORU	Al. R. i Al. M. Kuźminowie	s. 3
2. RAZ JESZCZE O HERALDYCE I NUMIZMATYCE	Al. M. Kuźmin	s. 6
3. HISTORIA KOLEM SIĘ TOCZY	Al. M. Kuźmin	s. 8
4. NOWOŚCI WYDAWNICZE	Al. M. Kuźmin	s. 9
5. DWUZNACZNA DEFINICJA	ALEMKA	s. 10
6. UZUPEŁNIENIE REJSTRU MEDALI GDAŃSKICH	M. Frąckowiak	s. 11
7. Z ODDZIAŁU GDAŃSKIEGO PTN	ALEMKA	s. 19

CIEKAWOSTKA Z MOJEGO ZBIORU

Od niedawna w moim zbiorze znajduje się moneta z czasów XVII wiecznych wojen o Niderlandy a konkretnie moneta z oblężonej Bredy z roku 1625.

Breda to miasto w południowo - zachodniej Holandii w prowincji Brabancja Północna, nad rzeką Mark (dorzecze Renu). Prawa miejskie od 1252 r.

A oto opis monety:

Moneta w kształcie czworokątnej klipy bita jednostronnie. W czterech rogach kolejno wybite są puncami:

1. „40” - wartość nominalna monety (jest to więc podwartościowy talar 40-stuiverowy).
2. Uproszczony herb m. Bredy. (Trzy krzyże równoramienne ukośne w układzie 2 : 1)
3. Róża pięciolistna.
4. Powtórzony uproszczony herb m. Bredy.

Po środku klipy okrągły stempel:

pod koroną złożony wielopolowy herb Nassau - Oranien (Numismatisches Wappen - Lexikon, Wilhelm Rentzmann, Berlin 1876; tablica 23 nr 194) W otoku napis :

BREDA•OBSESSA•1625

(Breda oblężona 1625)

napis u góry rozdzielony jest koroną. Całość w perlkowej obwódce.

Dane metrologiczne monety:

- waga: 6,5 g.
- wymiar: 26,3 mm x 27,1 mm
- metal: srebro
- grubość: 1,4 mm

Monety czasów wojennych a szczególnie monety miast obleganych charakteryzują się dość prymitywnym wyglądem i wykonaniem. Opisywana moneta jest prawie kwadratową blaszką bitą jednostronnie noszącą na odwrociu charakterystyczne ślady po drobno mielonym piasku, którym wysypywano formy odlewnicze przed wylaniem do nich płynnego kruszcu. Moneta ta jest dobrym przykładem ilustrującym przebieg procesu powstawania tego typu monet.

Otóż proces produkcji takich monet (w olbrzymim skrócie) wyglądał następująco:

Srebro na te monety pozyskiwano z rekwirowanych zastaw stołowych, naczyń, przedmiotów liturgicznych i tym podobnych. Przetopione srebro wlewano do uprzednio przygotowanych form glinianych , dno których wysypywano bardzo drobno zmielonym piaskiem by wlewany kruszec nie przyczepiał się do dna formy. Wlew

metalu prowadzono w ten sposób by powstający w formie can miał postać cienkiej blachy nie wymagającej dodatkowego klepania młotkiem. Następnie blachy te cięto nożycami na paski a te z kolei na kwadraciki. Każdy kwadracik blaszki srebrnej był stemplowany wyżej opisanymi puncami i stemplami.

A oto kilka szczegółów z historii Bredy, które można by nazwać polonicami.

W obronie wojen o niepodległość Niderlandów (XVI w.) i wojny trzydziestoletniej (1618-1648) Breda była bardzo ważną twierdzą graniczną. W 1581r. została zajęta przez Hiszpanów, a następnie w 1590 r. odzyskana przez Holendrów pod dowództwem Murycego Orańskiego.

W czasie oblężenia Bredy przez wojska hiszpańskie w końcu września 1624 roku obóz wojsk hiszpańskich odwiedził nasz królewicz Władysław.

Organizacja armii i prace oblężnicze zrobiły duże wrażenie na Polakach i królewiczu. Prawdopodobnie ten pobyt królewicza miał duży wpływ na reformy wojskowe, które przeprowadził jako król Władysław IV Waza.

W czasie odsieczy smoleńskiej 1633/1634r wojska polsko-litewskie, dowodzone osobiście przez Władysława IV, prowadziły liczne prace oblężnicze przeciw obozowi rosyjskich wojsk Michała Szejna, które wyraźnie przypominały działania wojsk hiszpańskich Ambrożego Spinoli pod Bredą.

Od 23 VII do 10 X 1637r. amia holenderska Fryderyka Henryka Orańskiego posiłkowana przez Francuzów i Anglików, oblegała w Bredzie Hiszpanów, zmuszając ich do kapitulacji.

W oblężeniu tym brał, jako inżynier armii holenderskiej, Polak Adam Freytag.

29 X 1944r. Breda została wyzwolona przez polską I Dywizję Pancerną pod dowództwem gen. Stanisława Maczka.

W ten sposób Breda, aż trzykrotnie zapisała się w historii Polaków.

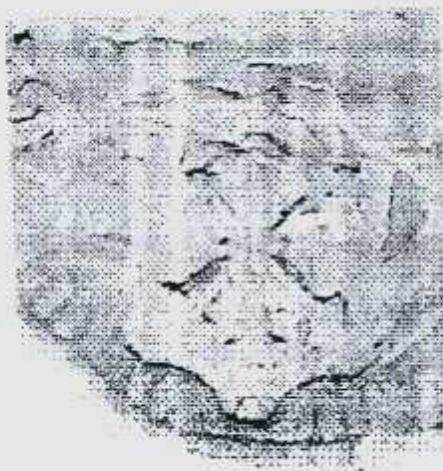
Aleksander R. i Aleksander M. Kuźminowie

RAZ JESZCZE O HERALDYCE I NUMIZMATYCE

Przeglądając ostatnio publikowane znaleziska monet natknąłem się na dość kuriozalne opisanie herbu Jelita jako - „... trzy skrzyżowane buławy...”. Ogólnie opis monety jest przykładem jak nie powinno się opisywać monet.

„...W dolnej części monety przybity znak w postaci tarczy (kartusz) z herbem Jelita - trzy skrzyżowane buławy...”

Pomijam już ten „przybity znak” jako że rzecz pisana jest dla numizmatyków a więc ludzie inteligentnych więc domyślą się o co autorowi chodziło ale nie wytrzymałem przy tych „trzech buławach”. Ponadto te „trzy buławy” mają się do godła herbu Jelita jak przysłowiowa pięść do nosa.

Kontrasynnata z opisywanej monety

JELITA I cz. Kozłarogi, Nagody.

— 1177 —

Herb Jelita
KSIĘGA HERBOWA RODÓW POLSKICH,
J. hr. Ostrowski, Warszawa, 1897

A przecież wystarczyło wziąć do ręki pierwszy z brzegu herbarz by ustalić że opis herbu Jelita to:

„... trzy kopie... w gwiazdę, środkowa na opak w słup...”

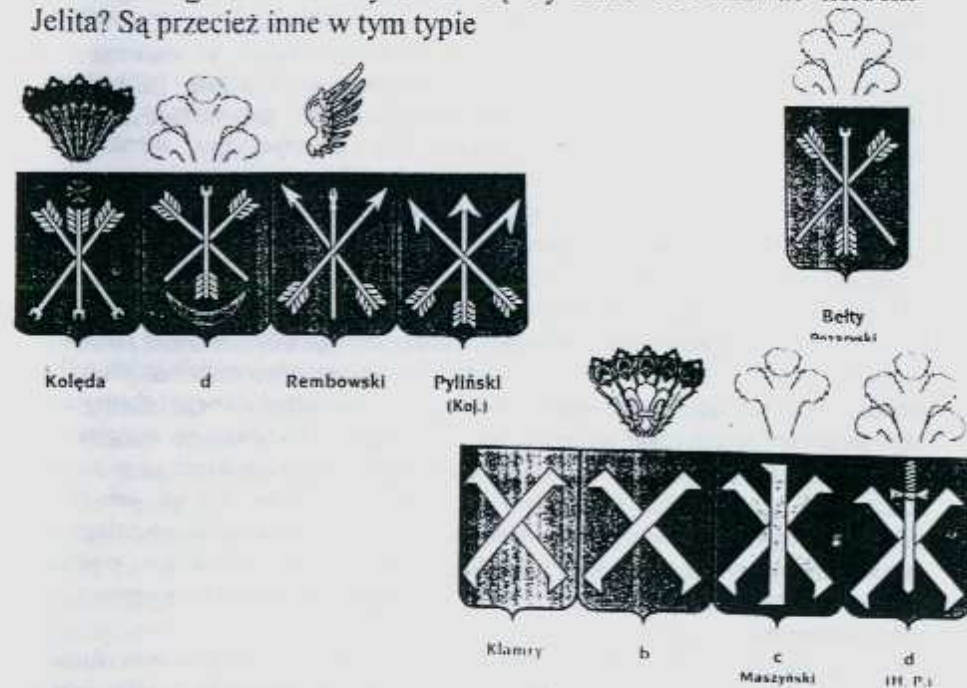
HERBARZ ŚREDNIOWIECZNEGO RYCERSTWA POLSKIEGO, J. Szymański, Warszawa, 1999

lub

„... Trzy skrzyżowane kopie ..., środkowa żełęczem w dół, boczne żełęczami ukośnie do góry ...”

HERBY SZLACHTY POLSKIEJ, S. Górczyński i J. Kochanowski, Warszawa, 1990.

Dlaczego autor zdecydował się by znak ten nazwać herbem Jelita? Są przecież inne w tym typie

TABLICE ODMIAN HERBOWYCH CHRZAŃSKIEGO, Warszawa, 1909.

W moim przekonaniu znak przypominający uproszczony herb, którym kontrasynnowana jest moneta nie pochodzi z kręgu heraldyki polskiej.

Aleksander M. Kuźmin

HISTORIA KOŁEM SIĘ TOCZY

Czytając ostatnio artykuł Walerego Kostrzębskiego zamieszczony we Wiadomościach Numizmatyczno - Archeologicznych z roku 1896 a więc rzecz sprzed 100 laty natknąłem się na dziwnie znajomo brzmiące akapity. Poniżej przytaczam je *in extensi*:

..... gdyby jeszcze nie jedna plaga, jaka się wkradła w numizmatykę polską, a którą śmiało nazwać można pasożytem, wyczerpującym kieszeń, zanieczyszczającym zbiór rzeczami nieprzynoszącymi dla nauki ani amatorstwa żadnej korzyści. Plagą tą jest bezmierna produkcja medali pamiątkowych.

Nie dotykając doniosłości, na jaką pamiątkę medal został wybitym, to jednak, gdy zamiar wybitcia medalu pochodzi od pewnych kongregacyj naukowych lub ludzi prawych, nie mających na celu korzyści materialnych tylko samo uznanie, myśl utrwalenia takiego wspomnienia jest godną pochwały.

W ostatnich jednak czasach, na jedną i tę samą pamiątkę w jednej i tejże samej miejscowości, wychodzi kilka, kilkanaście a nawet kilkadziesiąt medali rozmaitych stempli i rozmaitego wykończenia artystycznego, nieraz tak bezecnego, że ubliża sztuce medalierskiej, na jakiej dzisiaj ona stoi.

Cóż za powód tej niezmiernej a lichej produkcji. Czy utrwalenie faktu w pamięci następnych pokoleń? Wtedy dostatecznymby był jeden gatunek medalu: czy też, co prawdopodobniejsza, prosta chęć zysku.

W miejscowościach, gdzie każdemu wolno jest wypuszczać podobne reprodukcje bez żadnej kontroli naukowej i artystycznej, czy nie lepiejby było, aby panowie wydawcy wspólnymi siłami z wspólną korzyścią materialną wydali jeden tylko medal, odpowiadający pod względem wykończenia artystycznego dzisiejszej skali naukowej artystycznej, normując przystęp nabycia dla każdego, metalem z jakiego medal wybijać. Wtedy każdy zbieracz medalu może umieścić go w swym zbiorze bez zepsucia harmonii piękna z medalami dawnymi. Nie tak, jak dziś, gdzie wielu zbieraczy przez fałszywą ambycję posiadania wszystkiego zakupują owe wydawnictwa ryczałtowo i chronologicznie układają obok siebie: medale istotnej wartości artystycznej umieszczają obok miernot nieuctwa, mających za cel tylko prostą chęć zysku.

Sądzę, że nie ubliżałoby to zbiorowi, ani osłabiło jego wartości naukowej, by na każdą pamiątkę w jakiejś miejscowości medal wybito, zamieszczał tylko jeden ale najlepszy pod względem artystycznym.

Jestem przekonany, że wielu amatorów podziela to moje zapatrywanie. Co zaś do wydawców niech się bawią w miernoty, wszak to medal, więc przetopić go mogą, co mówiąc prawdę, z wielkąby było dla potomności korzyścią, gdyż nienabierałaby smutnego przekonania, że szumna pamiątka uczczenia faktu, była tylko parawanem prostego wyzysku."

Gdyby ktoś zacytował mi ten fragment artykułu, uwzględniając dzisiejszą pisownię, nigdy bym nie uwierzył, że pochodzi sprzed 100 laty. I jak tu nie wierzyć iż historia kołem się toczy?

Wyszperal dla Czytelników GZN
Aleksander M. Kuźmin

NOWOŚCI WYDAWNICZE

Andrzej D. Ohde, POLSKA FALERYSTYKA MORSKA, Poznań 2001. Wydawnictwo Z. Bartkowiak.

Książka jest swoistym katalogiem odznak i oznak Polskiej Marynarki Wojennej. Zawiera 56 stron drukowanych na kredowym papierze oraz 333 dokładne opisy odznak MW a co szczególnie istotne i ważne wszystkie odznaki są ilustrowane w kolorze. Oprócz opisu każda odznaka posiada informację o producencie, stopniu rzadkości i wycenę w punktach. Sądzę, że dla kolekcjonerów odznak i oznak wojskowych książka ta jest wręcz niezbędna.

Przegląd Numizmatyczny, Stowarzyszenie Numizmatyków Profesjonalnych, Gdańsk nr 32/2001.

Ukazujący się od kilku lat kwartalnik tym razem przynosi nam szereg bardzo ciekawych artykułów. Kontynuowany jest wykaz donatyw znajdujących się w polskich muzeach. W niniejszym numerze Pani Elżbieta Korczyńska z Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie opisuje 15 donatyw gdańskich znajdujących się w MNK a jest to dopiero I część. Kolejne prawdopodobnie w następnych numerach Przeglądu. Jarosław Dutkowski zamieszcza niezwykle ciekawy artykuł: „Dukaty obłąnnicze mity i rzeczywistość”. Rzecz dotyczy gdańskich dukatów obłąnniczych z 1577 roku. Krótkie notki z sesji numizmatycznej z okazji 65 urodzin prof. St. Suchodolskiego, oraz informacja o znalezisku dirhemów w Gdańsku. Kolejny artykuł to „Kobiety na monetach Cesarstwa Rzymskiego” pióra Jarosława Dutkowskiego. Jest to kontynuacja (cz. III) bardzo pożytecznego popularyzowania numizmatyki klasycznej jaką jest numizmatyka starożytna. Wymieniłem tylko niektóre ważniejsze artykuły. Bardzo interesująca jest informacja dotycząca zapowiedzi ukazania się nowej książki Jarosława Dutkowskiego i Adama Suchanka „CORPUS NUMMORUM ELBINGENSIS”. Termin ukazania się to jesień/zima 2001 a ma być to książka bogato ilustrowana zawierająca dziesiątki nigdy i nigdzie nie publikowanych zdjęć najrzadszych monet elbląskich. Oczekujemy tego wydawnictwa z wielką niecierpliwością.

Aleksander M. Kuźmin

DWUZNACZNA DEFINICJA

Niedawno w rozmowie ze znanym już PT Czytelnikom KOMTUREM (patrz GZN nr 48 „Niepoważne refleksje”), słyszącym z różnych dowcipnych powiedzonek, usłyszałem definicję numizmatyka. A oto i ona:

„Numizmatyk to taki człowiek, który na pierwszy rzut oka odróżni fallusa od fallusa (falusa?)”

Nie do końca rozumiałem czy chodzi tu o fallusa czy falusa. Fallus bowiem to ... a falus to nazwa jednostki monetarnej, na dowód czego poniższe kserokopie z leksykonów i katalogów.

1. *Das Taschenbuch des Munzensammlers*. Wilhelm Heyne Verlag, Monachium, 1970

F

Falus südindische Kupfermünze
Familienmünzen (auch: Konsularmünzen) Münzen der römischen Republik, die den (Familien-)Namen der prägenden Beamten tragen

2. -
A Catalog Of Modern World Coin, R. S. Yeoman, Wisconsin, 1972.

RUSSIAN TURKESTAN

Alim ibn Sayyid Mir Amin
AH 1329-38 (1911-20)

Bronze

Fine

- 4 (C1) 1 Falus AH 1331-36
(1913-18) 15-16mm,
vars. 5.00
5 (—) 4 Falus 1334 (15mm).... 6.00

WORLD COIN DENOMINATIONS

<u>FALUS</u> — Bukhara	LARIN (Lari) — Maldive Islands
FANAM — Travancore	LATS (Lati) — Latvia
FARTHING — Ceylon, Great Britain,	LEI — Romania (see LEU)
Ireland, Jamaica, Malta	LEK (Leku, Leké) — Albania
REN — China, Chinese Turkestan, Man-	LEMPIRA — Honduras

3.

The Teach Of Yourself Guide To Numismatics, C. C. Chamberlain, Londyn, 1960.

Pod hasłem Falu czytamy m.in. : „... To-day the very common cast copper coins of Morocco, bearing the Seal of Solomon and a Mohammedan date, are known as Falus...”

Co w tłumaczeniu Pani KARO znaczy: „... współcześnie bardzo popularne lane miedziane monety Maroka z wizerunkiem Solomona datowane według kalendarza mahometańskiego (hidżry) znane są jako falusy...”

Myślę, że przy najbliższym spotkaniu z KOMTUREM wyjaśnimy sobie tę dwuznaczną definicję.

ALEMKA

UZUPEŁNIENIE REJESTRU MEDALI GDAŃSKICH

(11)

1993

678. 1993 Maraton Solidarności Sierpień 80

Aw. Sylwetka biegacza. U góry w łuku: MARATON SIERPIEN 80. u dołu data 1993. Rew. Kompozycja Pomnika Poległych Stoczniovców w Gdańsku i Pomnika w Gdyni, a wzdłuż obrzeży: GDAŃSK-GDYNIA-SOPOT, lany, śr. 58, w odcieniu złocistym.

1994

679. 1994 25-lecie Akademii Wychowania Fizycznego

Aw. Popiersie, w łuku napis: J. (Jędrzej) Śniadecki 1768-1838 (patron Akademii). Rew. Pięć ludzkich postaci, po bokach daty 1969-1994. W łuku u góry i u dołu: XXV LAT AWF GDAŃSK, Monika Tomaszewas, bity w mennicy, śr. 60, tombak patynowany. VII-120.

Akademia Wychowania Fizycznego powołana została rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 28.IV.1981, natomiast 6.VIII.1969 powstała Wyższa Szkoła Wychowania Fizycznego.

680. 1994 75-lecie Inspekcji Pracy

Aw. Na tle mapy województwa gdańskiego i elbląskiego napis: 75 LAT W SŁUŻBIE OCHRONY PRACY. W otoku: OKRĘGOWY INSPEKTORAT PRACY W GDAŃSKU. Rew. Na prostokątnej tablicy z godłem Polski napis: DEKRET TYMCZASOWY O URZĄDZENIU I DZIAŁALNOŚCI

1995

681. 1995 **50-lecie Stoczni Północnej**
Aw. Emblemat Stoczni i napis: STOCZNIA PÓLNOČNA NORTHERN SHIPYARD. U góry w łuku: SPÓŁKA AKCYJNA. Rew. statki i dźwigi stoczniowe, u góry daty: 1945-1995, u dołu: 50 LAT, lany, śr. 67.
682. 1995 Medal nagrodowy za ofiarę i długoletnią działalność na rzecz ochrony granicy państwowej
Po obu stronach kotwicy litery SG (Straż Graniczna). W otoku: MORSKI ODDZIAŁ GDANSK, lany, jednostronny, śr. 78
683. 1995 **50-lecie Koła Łowieckiego Tur**
Aw. Głowa tura, w otoku napis: KOŁO ŁOWIECKIE TUR W GDANSKU. Rew. U góry: 1945 - 50 - LECIE - 1995, poniżej sztucer myśliwski, a u dołu ornament z liści laurowych, lany, śr. 68.
684. 1995 **Maraton Solidarności Sierpień 80**
Aw. Sylwetka biegacza, z lewej strony NSZZ SOLIDARNOŚĆ, z prawej MARATON 80, u dołu 1995. Rew. Kompozycja Pomnika Poległych Stoczniowców w Gdańsku i Pomnika w Gdyni. U dołu data 1970, w tle liczne krzyże, a z obu stron pomnika: GDANSK-GDYNIA-SOPOT, śr. 64, brąz w odcieniu złota, srebra i brązu, uszko wkręcane.
ew. Kompozycja Pomnika Poległych Stoczniowców w Gdańsku i Pomnika w Gdyni, a wzdłuż obrzeży: GDANSK-GDYNIA-SOPOT, lany, śr. 58, w odcieniu złocistym.

Zgodnie z pierwotną zapowiedzią wykaz medali doprowadzany jest do roku 1995, choć znane są medale o dacie 2001. Jest ich jednak nie za dużo. Należy więc na podsumowanie tego okresu jeszcze poczekać. Ponieważ rejestr medali gdańskich prowadzony jest na bieżąco, to wciąż ukazują się nowe pozycje z lat ubiegłych i ich liczba powiększa się. Już trzy razy wykaz ten miał uzupełnienia i zaczynany był od początku. I tym razem, już po raz czwarty, zmuszony jestem zaczynać od początku, gdyż zebrano się znowu kilkadziesiąt medali, nie objętych dotychczasowym rejestrem. Wprowadza to pewien chaos w numeracji medali, lecz ważniejszy jest tu opis, by medal nie utonął w niepamięci. Uporządkowaną numerację można będzie wprowadzić w następnej edycji takiego wykazu.

Czwarte z kolei uzupełnienie wykazu medali

1959

685. 1959 **Międzynarodowy Tydzień Zatoki Gdańskiej**
U góry napis: MIĘDZYNARODOWY TYDZIEŃ, a u dołu: ZATOKI GDANSKIEJ. Z lewej strony emaliowany emblemat regat – na niebieskim tle biały trójkątny żagiel z literami PZ i herb Gdańska w czerwonej tarczy. Na pozostałej powierzchni pismem odręcznym w sześciu wierszach wygrawerowany napis: ZA ZDOBYCIE II MIEJSCA W REGATACH PELNOMORSKICH II GRUPIE, SOPOT 22-27 LIPCA 1959 R., 48x75, blaszka mosiężna, srebrzona, jednostronna.

1962

686. 1962 **Potwierdzenie przez papieża polskości Ziemi Odzyskanych**
Aw. Półpostać papieża w tiarze na głowie, ł w lewo. W lewej ręce trzyma gałązkę palmową, w prawej dwa palce uniesione do góry. Z lewej strony medalu herb papieża i poniżej napis: OJCIEC ŚWIĘTY JAN XXIII. Z prawej strony herb Wrocławia i napis: PONTIFEX MAXIMUS JOANNES XXIII. Rew. Cztery herby miast: Szczecina, Gdańska, Olsztyna i Opola. W środku napis: PO WIEKACH ODZYSKANE, Wacław Kowalik, lany, Φ 73.

1969

687. 1969 **Zasłużony dla Gdańskiego kombinatu Budowy Domów**
Aw. Prostopadłościan na palecie. Na jednej ścianie emblemat Budowlanych i herb Gdańska, na drugiej – skrót GKBD GDANSK. U góry w łuku: ZASŁUŻONY DLA, u dołu w łuku: GDANSK-KOKOSZKI. Rew. Emblemat Budowlanych, poniżej: 1969 R. W otoku: GDANSKI KOMBINAT BUDOWY DOMÓW GDANSK-KOKOSZKI, mosiądz, Φ 73.

1972

688. 1972 **Polskie Debiuty Filmowe**
Aw. W okręgu część twarzy – nos i usta, obok kwiat róży z liśćmi. Poniżej napis w czterech wierszach: POLSKIE DEBIUTY FILMOWE 1971. Rew. Żuraw Gdański a przy nabrzeżu średniowieczny statek. U dołu w trzech wierszach: GDANSK 16-20 LUTY 1972, Czesław Gajda, lany, nieregularny, 103x76.

1973

689. 1973 **VI Centralna Spartakiada ZPO**
Aw. Zawodnik w biegu, z lewej strony napis: VI CENTRALNA SPARTAKIADA ZJEDNOCZENIA PRZEMYSŁU OKRĘTOWEGO, a z

prawej u dołu: GDAŃSK 1973. Rew. Statek przy nabrzeżu i dźwig portowy, bity, Φ 34 z uszkiem, tombak w wersji złoczonej, srebrzonej i brązowej.

1974

690. 1974 **I Plener Rzeźbiarski w Oliwskim ZOO**

Aw. Uproszczony rysunek przedstawiający ogród zoologiczny m.i. słoń i lew. U góry napis: I PLENER RZEŹBIARSKI W OLIWSKIM ZOO, w dole: SZTUKI ANIMALISTYCZNEJ SIERPIEŃ 1974. Rew. Na tle ornamentów roślinnych napis: SZTUKA ANIMALISTYCZNA W OLIWSKIM ZOO, lany, Katarzyna Piskorska, 107x100, Dyrekcja Ogródu Zoologicznego.

1975

691. 1975 **25-lecie Spółdzielni Pracy „Zegarmistrz”**

Aw. 25 lat – w cyfrze 2 data 1950, a w cyfrze 5 – 1975 i napis: SP-NI PRACY „ZEGARMISTRZ” W SOPOCIE. Rew. Pięć kół, a w każdym nazwa miejscowości: WEJHEROWO, SOPOT, TCZEW, GDAŃSK, GDYNIA, Piotr Solecki, lany, nieregularny zbliżony do okręgu, 91x97.

692. 1975 **30-lecie Izby Rzemieślniczej**

Aw. Napis w czterech wierszach: XXX LAT IZBY RZEMIEŚLNICZEJ W GDAŃSKU 1945-1975. Z prawej strony emblemat Izby. Rew. Herb Gdańska i panorama miasta, lany, 78x93, gruby, ciężki, nieregularny, w odcieniu miedzi i odcieniu ciemnego brązu.

693. 1975 **30-lecie Spółdzielni „Aldona”**

Aw. Całą powierzchnię zajmuje liczba 30, a w zerze skośnie napis: LAT. Rew. Napis w czterech wierszach: RZEMIEŚLNICZEJ SPÓŁDZIELNI „ALDONA”, lany, 50x94, Rzemieślnicza Spółdzielnia Wielobranżowa w Gdańsku-Wrzeszczu przy ul. Aldony 17.

694. 1975 **Szkoła Podstawowa im. Jana Heweliusza**

Aw. W środku napis: PRYMUS – ABSOLWENT. U góry w łuku: SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA HEWELIUSZA. Rew. Tory ciał niebieskich i napis: JAN HEWELIUSZ, Piotr Solecki, lany, Φ 70.

695. 1975 **Pilkarz Roku 1975**

Aw. W środku medalu piłka, u góry napis: PIŁKARZ, u dołu: ROKU 1975. Rew. W środku herb Gdańska, u góry: GŁOS WYBRZEŻA, u dołu: WYDZIAŁ K.F.i T. URZĘDU WOJEWÓDZ., Piotr Solecki, lany, Φ 84, ażurowy, piłka Φ 37.

1976

696. 1976 **Medal nagrodowy Za Aktywność Społeczno-Polityczną – odmiana medalu 105**

Aw. Na tle dwu dziobów statków napis: ZA AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNO-POLITYCZNĄ. Nad napisem z prawej strony trzy pąki kwiatów. W niepełnym otoku: STOCZNIA PÓŁNOCNA IM. BOH. WESTERPLATTE – GDAŃSK. Rew. Identyczny z rewersem poz. 105, Piotr Solecki, lany, Φ 73.

697. 1976 **30-lecie Technikum Łączności**

Herb Gdańska, po bokach daty: 1951-1976. Poniżej: XXX LAT, a na samym dole: GDAŃSK. Nad nazwą miasta na belce wygrawerowany napis: TECHNIKUM ŁĄCZNOŚCI IM. OBRONCÓW POCZTY POLSKIEJ, lany, jednostronny, Φ 159.

698. 1976 **Medal nagrodowy Państwowych Szkół Budownictwa**

Aw. U góry data: 1976, poniżej z lewej strony kwiatek, z prawej herb Gdańska, u dołu: PRYMUS – ABSOLWENT, wzdłuż boków medalu: PAŃSTWOWE SZKOŁY BUDOWNICTWA, Piotr Solecki, lany, 60x70, sześciobok, jednostronny.

699. 1976 **Medal nagrodowy Związku Socjalistycznego Młodzieży Polskiej**

Aw. Emblemat ZSMP, u dołu w łuku: GDAŃSK-ŚRÓDMIEŚCIE. Rew. U góry fragment rafinerii, w środku w trzech wierszach napis: BUDUJEMY POLSKĘ NASZYCH PRAGNIEN I AMBICJI, poniżej dwa statki w odwróconej pozycji, Piotr Solecki, lany, Φ 69.

1977

700. 1977 **Dzień Odlewnika**

Aw. Stylizowana postać odlewnika i napis: 1977 DZIEŃ ODLEWNIKA. Rew. Statek typu Ro-Ro, w tle dźwigi stoczniowe, powyżej: STOCZNIA GDAŃSKA IM. LENINA, lany, 67x67, kwadrat o wyrzuszonych bokach.

701. 1977 **20-lecie Klubu Oficerów Rezerwy Stoczni Gdańskiej**

Aw. Napis w siedmiu wierszach: 20 LAT KLUBU OFICERÓW REZERWY STOCZNI GDAŃSKIEJ IM. LENINA. Rew. Odznaka Klubu Oficerów Rezerwy i Ligi Obrony Kraju, poniżej statek typu Ro-Ro i u dołu w łuku: 1957-1977, lany, Φ 68.

702. 1977 **Setny rejs m/s „Rabka Zdrój”**

Aw. Sylwetka statku B-452/11. Powyżej w łuku: SETNY REJS M/S RABKA ZDRÓJ, a pod napisem: STYCZEŃ 1977. Poniżej statku dwa herby w tarczach: Gdańska i Stockholmu, a u dołu w łuku napis: GDAŃSK-STOCKHOLM. Rew. Róża wiatrów, a w jej centrum znak armatorski PLO, Józef Kawecki, lany, Φ 75.

1978

703. 1978 **25-lecie Koła Łowieckiego „Jeleń”**

Aw. Głowa jelenia, a w niepełnym otoku napis: KOŁO ŁOWIECKIE JELEN
GDAŃSK. Rew. Duże cyfry w liczbie 25, powyżej daty: 1953-1978, poniżej
LAT, lany, Φ 76.

1979

704. 1979 Dni Gdańska – Jarmark Dominikański

Aw. Żuraw Gdański, po bokach kamieniczki, poniżej napis: DNI GDAŃSKA.
Rew. Emblemat Jarmarku, a na wstędze napis: JARMARK DOMINIKAŃSKI
30. VII-12. VIII. 79. Poniżej: WPHW GDAŃSK, Piotr Solecki, lany, Φ 70.

705. 1979 Dzień Odlewnika w Stoczni Gdańskiej

Aw. W centrum kadzie odlewnicze, u góry data 1979, u dołu: DZIEŃ
ODLEWNIKA. Rew. Sylwetka statku, poniżej napis: BAZA
KONSERWIARNIA – STOCZNIA GDAŃSKA IM. LENINA, sygnatura na
awersie B, Φ 67.

706. 1979 45 lat pracy artystycznej

Aw. Nad gałązką z liśćmi maska sceniczna i lira oraz napis: 45 LAT, a w
otoku: PRACY ARTYSTYCZNEJ ANTONIEGO BILICZAKA 1934-1979.
Rew. Emblemat Stoczni Gdańskiej, a w otoku napis: SOJUSZ ŚWIATA PRACY
Z KULTURĄ I SZTUKĄ. Rewers identyczny z medalem poz. 203, bity,
mosiądz, Φ 68.

707. 1979 Medal nagrodowy Za Aktywność Społeczno-Polityczną- odmiana
poz. 105 i 695

Aw. Dwa dzioby statków, trzy pąki kwiatów i napis: ZA AKTYWNOŚĆ
SPOŁECZNO-POLITYCZNA. W niepełnym zewnętrznym otoku napis:
STOCZNIA PÓLNOCA IM. BOH. WESTERPLATTE – GDAŃSK, a w
wewnętrznym: ODZ. ORDEREM SZTANDARU PRACY I KL. Rew.
Identyczny z rewersem medalu poz. 105 i 695. Piotr Solecki, lany, Φ 73.

1980

708. 1980 DIAKRAJ 80

Aw. Ponad tłumem ludzi transparent z napisem: SOLIDARNOŚĆ, poniżej
DIAKRAJ 80, Piotr Solecki, lany, Φ 68, jednostronny, lecz na odwrotnej stronie
wryty napis: GDAŃSK PTTK.

709. 1980 NSZZ Solidarność

Aw. Na tle mapy Polski charakterystyczny napis: SOLIDARNOŚĆ. Powyżej:
NSZZ, poniżej: 1980. Rew. Na tle Pomnika Poległych Stoczniovców napis:
GDAŃSK i daty 1956-1968-1970-1976 (wypadki w Poznaniu, represje
marcowe, wypadki grudniowe w Gdańsku i strajki w Radomiu i Ursusie), bity, Φ
70, miedz.

710. 1980 35-lecie Zakładów Rybnych

Aw. Napis w czterech wierszach: 35 LECIE ZAKŁADÓW RYBNYCH W
GDAŃSKU. Rew. We wklęsłym prostokacie herb Gdańska, a powyżej:
GDAŃSK ZR. z obu stron herbu pionowo stylizowane ryby. Z prawej strony
daty: 1945-1980, Piotr Solecki, lany, Φ 69.

711. 1980 30-lecie Komitetu Przeciwalkoholowego

Aw. W centrum okrąg z ornamentem i wewnątrz skrót: SKP. W otoku napis:
SPOŁECZNY KOMITET PRZECIWALKOHOLOWY W GDAŃSKU. Rew.
Herb Gdańska w ornamencie według wzoru herbu wiszącego na ścianie Domu
Rzemiosła w Gdańsku przy ulicy Piwnej, W otoku: XXX LAT ZARZĄDU
WOJEWÓDZKIEGO 1980, Φ 64, brąz.

1983

712. 1983 35-lecie PZPR

Aw. Wnętrze stylizowanej mapy Polski wypełnia skrót PZPR. Na literach w
dwu wierszach daty: 15.XII.1948 – 15.XII.1983. Rew. Widok na stylizowany
statek w przekroju poprzecznym, obok dźwig stoczniowy. U dołu częścią
dźwigu jest pusty prostokąt na wygrawerowanie nazwiska nagrodzonego. U góry
w trzech wierszach napis: STOCZNIA GDAŃSKA IM. LENINA, bity, Φ 69,
mosiądz.

1984

713. 1984 Umowa o współpracy między TPPR i TPRP

Aw. W centrum w wieńcu laurowym dwie flagi: polska i radziecka i skrót:
TPPR. Wokół ornament i napis wzdłuż boków kwadratu: UMOWA O
WSPÓLPRACY TPPR (Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Radzieckiej) – TPRP
(Towarzystwo Przyjaźni Radziecko-Polskiej) LUTY 1984. Rew. Rewers jak na
medalu poz. 64 i 627 (tam zaznaczone jako awers), Zygmunt Przechowski, Φ 69,
brąz.

714. 1984 30-lecie Spółdzielni Pracy Usług Stoczniowych

Aw. W centrum dziób statku i napis: GDAŃSK, a pionowo skrót SPUS. Po
bokach, z lewej: XXX, a z prawej strony LAT. U góry: SPÓŁDZIELNIA
PRACY, u dołu: USŁUG STOCZNIOWYCH. Rew. W centrum napis: 40 PRL,
u góry i w dole ornament, Piotr Solecki, lany, Φ 71.

715. 1984 DIAKRAJ 84

Serce kapiące krwią, w środku w górnej części szczelina. Napis: DIAKRAJ 84
PTTK GDAŃSK, Piotr Solecki, lany, jednostronny, 73x74.

716. 1984 Medal nagrodowy Zakładów Przemysłu Dziewiarskiego

Aw. U góry w łuku: ZASŁUŻONY DLA ZPDZ, u dołu FALA. Rew. Dwa
zbieżne stożki do środka medalu, powyżej herb Gdańska, poniżej napis:
GDAŃSK, Piotr Solecki, lany, Φ 70

717. 1984 Za aktywną działalność w ZSMP

Aw. Z prawej strony emblemat Związku Socjalistycznej Młodzieży Polskiej, a z lewej strony napis w siedmiu wierszach: ZA AKTYWNA DZIAŁALNOŚĆ W LATACH 1981-1984 ZARZĄD ZAKŁADOWY. Rew. Z prawej strony emblemat Stoczni, z lewej ornament, a w dole napis: GDAŃSKA STOCZNIA REMONTOWA, bity, 49x49, kwadrat o wyrzuszonych bokach, brąz.

1987

718. 1987 Trzecia pielgrzymka papieża do Ojczyzny

Aw. W trójdzielnej tarczy herbowej godła Polski, Litwy i Białorusi, powyżej data 1987. W niepełnym otoku: TRZECIA PIELGRZYMKA PAPIEŻA POLAKA DO OJCZYZNY. Rew. Trzy krzyże z Pomnika Poległych Stoczniovców w Gdańsku i herb Jana Pawła II. Z lewej strony w trzech wierszach napis: BÓG- HONOR- OJCZYŻNA, bity, Φ 36, biały metal.

1989

719. 1989 Ostatni statek zbudowany w Stoczni Gdańskiej

Aw. U góry logo Stoczni Gdańskiej, a po bokach daty: 1948-1988, poniżej napis: M/S PODLASIE. W centrum sylwetka statku, a poniżej napis w trzech wierszach: OSTATNI STATEK ZBUDOWANY W STOCZNI GDAŃSKIEJ. U dołu emblematy Dalmoru i PLO i data: 1989. Rew. Logo Polskiego Rejestru Statków, a w dole napis: AGENCJA W STOCZNI GDAŃSKIEJ, lany, 92x73, w kształcie elipsy.

Miłosz Frąckowiak

Wyrazy szczerego współczucia z powodu zgonu
NAJBLIŻSZEJ OSOBY

Panu BOGUMIŁOWI FILIPKOWI

składają Koledzy i Przyjaciele z Oddziału Gdańskiego
Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego

Z ODDZIAŁU GDAŃSKIEGO PTN

4 września br. Zygmunt Skoneczny wygłosił odczyt: „80-ta rocznica Trzeciego Powstania Śląskiego w medalierstwie”. Odczytowi towarzyszyła wystawa medali ze zbiorów i według koncepcji Autora odczytu. Wystawa w holu Muzeum Archeologicznym czynna jest do grudnia

2 października br. z okazji przypadającego w tym roku 100-lecia nadania praw miejskich miastu Sopotowi Marek Sperski wygłosił odczyt: „O Sopocie z przed 100 laty”.

6 listopada br. w sali odczytowej Muzeum Archeologicznego w Gdańsku odbyło się spotkanie z artystą rzeźbiarzem i medalierem Józefem Fuksiem. W trakcie spotkania Józef Fuks zaprezentował licznie zgromadzonym, niektóre wykonane przez siebie medale.

6 listopada na comiesięcznym zebraniu członków Oddziału Gdańskiego PTN Pani Prezes Aleksandra Szymańska uhonorowała dyplomami i Złotymi Odznakami Oddziału Gdańskiego PTN Członków wyróżniających się w pracy na rzecz naszego Towarzystwa w roku 2000. Złotymi Odznakami uhonorowani zostali:

Odznaka Oddziału Gdańskiego
Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego

Henryk Demski
Tadeusz Kiszewski
Konstanty Sikiński
Antoni Ziolkowski

Bogumił Filipek
 Kamil Kokot
 Aleksander M. Kuźmin
 Edward Szejter
 Aleksandra Szymańska
 Miłosz Frąckowiak
 Romuald Sieradzki
 Roma Włodarczyk (Muzeum Zamkowe w Malborku)
 Jerzy Pieniążek
 Stanisław Strzelczyński
 Alfons Klejna
 Małgorzata Gizińska (Muzeum w Elblągu)

Wręczając uhonorowanym dyplomy i odznakę Pani Prezes Al. Szymańska w ciepłych słowach wymieniła przyczyny, dla których dane osoby zostały wyróżnione.

11 listopada w Zespole Szkół nr 15 w Gdyni Chwarznie przy ulicy Jowisza 60 otwarta została wystawa zatytułowana:

„Drogi do niepodległości Polski”.

Wystawę zorganizowali z prywatnych zbiorów **Konstanty Sikiński** członek naszego Towarzystwa oraz **Ireneusz Dojas**. Wystawie patronowali: Muzeum Miasta Gdyni,

Oddział Gdański Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego,

Rada Dzielnicy Chwarzno - Wiczlino oraz

Dyrekcja Zespołu Szkół nr 15.

Wystawę zaszczycił swoją obecnością wice Prezydent Gdyni Pan Marek Słepa

ALEMKA

Komisja Aukcyjna ZG PTN informuje, że 16. Ogólnopolska Aukcja Numizmatyczna PTN odbędzie się 8 grudnia 2001 r. o godz. 10:00 w siedzibie ZG PTN w Warszawie, ul. Jezuicka 6.

SPOTKANIA KOLEKCJONERSKIE

Klub Riwiera. W każdą drugą i czwartą niedzielę miesiąca w godz. 8:00 do 13:00 w Klubie Marynarki Wojennej Riwiera w Gdyni przy ulicy Zawiszy Czarnego odbywa się Gdyniska Giełda Kolekcjonerów monet, znaczków, odznaczeń, staroci, widokówek i kart pocztowych. Informacji na ten temat udziela Pan Konstanty Sikiński tel. 623 05 40 (po godzinie 20:00).

Zaplecze poczty głównej w Gdyni ; każdy czwartek godz 15:30

OGŁOSZANIA

Kupię :

1. SŁOWNIK GEOGRAFICZNY KRÓLESTWA POLSKIEGO I INNYCH KRAJÓW SŁOWIAŃSKICH; pod redakcją Filipa Sulimierskiego; Reprint.

Oferty wraz z ceną proszę przysyłać na adres Redakcji.

Redakcja Gdańskich Zeszytów Numizmatycznych nawiąże kontakt z osobą zainteresowaną prowadzeniem strony internetowej. Warunek: osoba taka powinna być członkiem Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego. Kontakt listowy lub telefoniczny na adres redakcji.